

slikal njegove prirodne krasote. Zdaj hoče opozoriti rusko občinstvo ne le na veličastvo uralskih gorâ, ampak tudi na bogastvo njih podzemskih zakladov. Zato je verno naslikal posebno mineralne skupine, zanimive geološke sklade, drage rude, rudokope uralske itd. Kritik B. Nikonov pravi v „Njivi“ o tej rastavi: Dandanes se izkoriščajo prirodni zakladi uralski še na najprimitivnejši način — od tamošnjih kmetov. Tudi obdelovanje rudnin je večinoma le kmečka domača obrt. Ti domači umetniki seveda ne morejo niti prav izkoristiti rudnin niti jih spraviti na trg. Zato je v Rusiji razširjenih vse polno „uralskih samocvetov“, dragih kamenov, ki so ponarejeni prišli čez mejo in niso nikdar videli Urala. Umetniško delovanje Denisovo ima pa ta namen, da se dvigne gospodarsko delovanje v Uralu in njegovo bogastvo po slikah odkrije ruski javnosti.

M. N. Zagoskin. Dne 6. julija je preteklo 50 let od smrti ruskega pisatelja Zagoskina, ki ga nazivljejo očeta ruskega zgodovinskega romana. Rojen je bil l. 1789. v Ramzaju v penzenski guberniji. Še na pol otrok je že napisal povest „Pustynnik“ ter dramo „Leon i Zydeja“. „Pustynnik“ je starišem Mihajla Nikolajeviča še precej ugajal, o drami je pa rekel sam, da je še „zelen“ proizvod. S 14. letom pride nato v Peterburg. Šel je k vojakom in bil ranjen v nogo v bitki pri Polockem. Zdaj je začel pisati za gledališče. Zagoskinove igre so ugajale Šahovskemu in ta jih je tudi spravil na oder. Zagoskin je jel pisati burke in šaloigre. A komedija mu je postala kmalu preomejena. Sam pravi, da mu je „nadojelo taskatj kandyaly uslovnyh protivojestestvennyh zakonov, kotorye nosit sočinitelj, pišuščij komediji“ — naveličal se je vleči za seboj vezi hipotetičnih protinaravnih zakonov, ki vežejo pisatelja komedij. Sklenil je, da začne pisati romane. Proučeval je rusko zgodovino in izdal l. 1829. prvi ruski zgodovinski roman „Jurij Miloslavskij ili russkie v 1612. godu.“ V obliki se je naslanjal na Walterja Scotta, vsebina je bila pa prav patriotično-ruska. Uspeh tega romana je bil velikanski. Prvi ruski pisatelj — Puškin, Žukovskij, Gnëdič, Dimitrijevič, Krylov — so mu izrekli svoje priznanje, in vse rusko občinstvo ga je čitalo s slastjo. Na tisoče stenskih slik in tobačnic s podobami iz tega romana so prodali po vsej Rusiji. V kratkem času je „Jurij“ izšel osemkrat, in preložili so ga na francoski, nemški, italijanski, holandski in angleški jezik. — Zagoskin je spisal pod vtiskom tega uspeha roman „Roslavljev, ili russkie v 1812. godu.“ Ta pa ni imel sreče. Zgodovinski roman se ne dá pisati iz časov, ki so ravnokar minili in ki jih še vsi pomnijo. Žukovskij mu je pisal: „Nam so preveč znane zgodovinske osebe iz l. 1812. Bistvena istinitost nam ovira svobodo domišljije.“ Nobeno njegovo zgodovinsko delo ni doseglo več „Jurija“, dasi je spisal 29 knjig romanov in povesti in 17 komedij. Umrl je dne 6. julija l. 1852. v Moskvi.

Spomenik Glinki, zlagatelju oper „Življenje za carja“ ter „Ruslan in Ljudmila“, bodo postavili v St. Peterburgu.

P. W. Kreiten. Dne 6. junija je umrl v Kirchrathu na Nemškem zaslužen pesnik in kritik p. W. Kreiten iz družbe Jezusove. Bil je nadarjen beletrist, spreten publicist, fin kritik in natančen poznavavec svetovnega slovstva. Kakor Janez Janssen je bil tudi Kreiten sin poštenega kovača, rojen l. 1847. v Gangelthu ob nizozemski meji. Kot 16 leten mladenič je vstopil že v samostan; da bi si utrdil rahlo zdravje, so ga dali predniki na južno Francosko, kjer se je naučil francoskega jezika in se natančno seznanil s provansalsko liriko. Z J. Dielom, svojim redovnim tovarišem, ki je bil enako nežne pesniške narave, se je izobrazoval na visokih šolah. Diel je pisal novele v Eichendorffovem slogu, je zložil dramo „Skanderbeg“ in mnogo balad in liričnih pesmi. Skupaj sta preložila del starih latinskih stihov Skarbiewskega v moderne oblike. Spoznala sta, da se katoličani mnogo premalo zavedajo svojih lastnih literalnih del. Ustavila sta se pretiranemu obožavanju Goetheja in krenila na stran krščanskega idealizma, ki so ga zastopali grof Friderik Leopold Stolberg, kneginja Galicin in romantični Brentano. Po Dielu se je seznanil Kreiten z zgodovinarjem Janssenom, s slikarjem Eduardom pl. Steinlejem, z Luizo Henzel, Emilijo pl. Ringseis, z Edmundom Jörgom in Molitorjem, ki so delovali kot leposlovci in umetniki v katoliškem duhu. Prišla sta v slavni samostan Maria-Laach, kjer so njih redovni bratje začeli l. 1871. izdajati izvrstno znanstveno revijo „Stimmen aus Maria-Laach“, v kateri je Kreiten objavil mnogo literarnih studij. Izdal je več pesniških del svojih literarnih tovarišev. Svoje lastne pesmi pa je dal na svetlo v zbirkah „Heimathsweisen“ in „Den Weg entlang“, ki sta našli veliko priznanje, kakor tudi didaktična zbirka pesniških izrekov „Allerlei Weisheit. Aphorismen.“ Njegova lirika slavi v nežnočutnih verzih zmago čiste božje ljubezni nad boleščjo in trpljenjem. A njegova najboljša dela so literarno-zgodovinska. Pozornost je zbudila njegova kritična knjiga o Voltairju, slovitem francoskem protikrščanskem pesniku in pisatelju. Kreiten je pokazal njegov značaj odkrito v pravi svetlobi. Opisal je obširno življenje in delovanje Brentanovo in izdal kritično pesniška dela velike vestfalske pesnice pl. Droste-Hülshoff. Nato je popisal življenje in dela francoskega dramatika Molièra in hamburškega pesnika in konvertita Drevesa. O Pascalu je nabral mnogo gradiva, ki ga pa ni utegnil pred smrtjo predelati v celotno knjigo. Izborno je deloval kot kritik. Dve načeli je imel pri kritiki: Spoznal je, da se je treba krepko ustaviti goljufivi reklami, katero delajo za protiverske spise in pisatelje, ter da je treba povzdigniti katoliško leposlovje,